

MAGYAR NEMZETI BANK

**NEGYEDÉVES
JELENTÉS**

2008. április 15.

**Beszámoló az MNB 2008
első negyedévi tevékenységéről**

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank
Felelős kiadó: Iglódi-Csató Judit
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	4
2. A pénzügyi közvetítő rendszer stabilitása	5
3. Devizatartalékok	6
4. Készpénztevékenység	7
5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás	10
6. Az MNB statisztikai tevékenysége	12
7. A pénzügyi kultúra fejlesztése	13

1. Monetáris politika

A Monetáris Tanács a kormánnyal egyetértésben 2008. február 25-i ülésén eltörölte a forintárfolyam euróval szembeni sáv rögzítését, és lebegő árfolyamrendszer bevezetéséről döntött. Az ingadozási sáv eltörlése segíti a Magyar Nemzeti Bankot elsődleges céljának, az árstabilitásnak az elérésében. Inflációs célkövető rendszerben az árfolyam ingadozásának korlátozása nem járul hozzá a hosszú távú inflációs várakozások lehangonyozásához, azonban fennáll annak a veszélye, hogy az árfolyamsáv összetűzésbe kerül az elsődleges árstabilitási céllal, és ily módon akadályozza a monetáris politika vitelét.

2008 első negyedévében a Monetáris Tanács egy alkalommal döntött az alapkamat megváltoztatása mellett. A tanács 2008. március 31-i ülésén 50 bázisponttal 8%-ra emelte a jegybanki alapkamatot. A közlemény szerint a tanács úgy látja, hogy a magyar gazdaságot 2008–2009-ben a potenciálistól elmaradó növekedés és az infláció lassú csökkenése jellemzi majd. Noha az eddig bekövetkezett inflációs sokkok jól körülhatárolható körben jelentkeztek, az inflációs kockázatok növekedését jelzi, hogy az újabb sokkok – ezen belül különösen a termelői energiaár és a bérköltség emelkedése – tartósabban és szélesebb körben éreztetik inflációs hatásukat. Emellett, az amerikai jelzálogpiacról kiinduló pénzpiaci turbulencia következtében márciusban tovább folytatódott a kockázatok átárazódása. Ennek következtében – részben a forintbefektetésektől elvárt prémium növekedésének hatására – a magyar állampapír-piaci hozamok az összes lejáraton emelkedtek. A Monetáris Tanács megítélése szerint, a 3%-nál magasabb infláció kockázata, valamint a forinteszközöktől elvárt prémium emelkedése szükségessé tette a jegybanki alapkamat emelését.

Az MNB 2008. február 25-én tette közzé a „Jelentés az infláció alakulásáról” című kiadványának időközi felülvizsgálá-

tát. A jelentés szerint az inflációs kilátások kedvezőtlenebbé válása következtében az infláció 2008 folyamán 5% fölé maradt, és 2009-ben is meghaladja az MNB 3%-os középtávú célját.

A 2006-os költségvetési kiigazítás óta folyamatos költségsokkoknak van kitéve a magyar gazdaság. Az energiaköltségek erőteljes emelkedése részben a világpiaci olajár növekedésének, részben pedig a magyar villamos energia piacán bekövetkezett szabályozásváltozásnak tudható be. Az energiaköltségek emelkedésének vártnál nagyobb mértéke, valamint a kedvezőtlen költségsokkok halmozódása a korábbiaknál nagyobb áremelkedést indokolnak. Ezt a trendet várhatóan az eddigieknél lazább munkapiaci helyzet, és a visszafogottabb keresletbővülés sem tudja teljes mértékben ellensúlyozni. Az előrejelzés alappályájához képest a kockázat közel szimmetrikus. Míg felfelé mutató kockázatot jelent, ha az inflációs várakozások a cél felett rögzülnek, addig lefelé mutató kockázatra utal a világgazdaság vártnál erőteljesebb lassulása, illetve ha a lassuló növekedés dezinflációs hatása a vártnál erősebb.

A növekedési kilátások szintén romlottak. Míg a világgazdasági lassulás kedvezőtlenebbé teszi az exportszektor kilátásait, addig a kiskereskedelmi és beruházási fordulat elmaradása bizonytalanná teszi a belföldi konjunktúra javulását. A reálberek alacsony ütemű növekedése, valamint a foglalkoztatás mérséklődése korlátozza a fogyasztás erőteljes bővülését. Az alacsonyabb külső és belső konjunktúra, valamint az emelkedő hitelfelárak a beruházási kilátásokat is kedvezőtlené teszik. Az alappályához képest lefelé mutató kockázatot jelent a világgazdaság vártnál erőteljesebb enyhülése.

2. A pénzügyi közvetítő rendszer stabilitása

Az MNB 2008 első negyedévében is kiemelt figyelmet fordított a nemzetközi pénzügyi folyamatok magyarországi hatásainak felmérésére, és a lehetséges kockázatok azonosítására.

Az első negyedévben elvégzett elemzések alapján megállapítható, hogy 2008 elején tovább mélyült az amerikai másodrendű jelzálogpiaci válság. A fertőzés már elérte a hitelbiztosítókat és a válság a strukturált termékek piacáról (ABS, CDO, stb.) áterjedt a hitelderivatívák piacára (CDS) is. A hitelezési felmérések szerint a fejlett piacokon a bankok várhatóan jelentősen szigorítják a hitelhez jutás feltételeit, erősítve a recessziós félelmeket. Hazánkban a másodrendű jelzálogpiaci válság következtében megemelkedett forrásköltségek ellenére, egyelőre nem tapasztalható a hitelhez való jutás feltételeinek szigorodása. A bankok eddig a meglévő és az új ügyfelekre csak kismértékben terheltek rá a megemelkedett költségeket. A háztartási hiteleknél a nem árjellegű tényezőket a piaci szereplők enyhítették és az MNB hitelezési felmérése ennek a tendenciának a folytatódását valószínűsíti a közeljövőben is. Pénzügyi stabilitási szempontból kedvezőtlen fejlemény, hogy a pénzügyi intézmények a romló jövedelmezőséget az emelkedő hitelezési és likviditási kockázatok felvállalásával (kockázat alapú verseny) akarják megakadályozni. Erre utal a japán jen alapú hitelek megjelenése és térnyerése, valamint a hitelezés nem árjellegű feltételeinek enyhítése is. A kockázatok érzékelt növekedése miatt 2008. február 15-én az MNB elnöke, valamint a PSZÁF Felügyeleti Tanácsának elnöke közös ajánlást adott ki a devizahitelezés rendszerszintű kockázatairól, a kockázatok prudens felméréséhez és kezeléséhez kapcsolódó intézményi és fogyasztóvédelmi követelményeiről, különös tekintettel a japán jen alapú hitelezésre.

A Pénzügyi stabilitási terület idén januárban is végrehajtotta, 2003 tavasza óta immár szokásos módon a banki hitelezési

folyamatok jobb megértését szolgáló *Hitelezési felmérését*. A legújabb felmérés a háztartási és vállalati szektor mellett most először az önkormányzati hitelezést is vizsgálta. A felmérés eredményeit a jegybank 2008. március 13-án publikálta magyar és angol nyelven az MNB honlapján, és első ízben sajtóközleményt is eljuttatott az írott és elektronikus sajtó képviselői számára. A háztartási hitelezéssel kapcsolatban a felmérés megállapította, hogy 2007 második félévében a bankok hitelezési hajlandósága mind a lakáscélú, mind a fogyasztásihitel-piacon, a hitelezési feltételek enyhítésével párhuzamosan, tovább emelkedett. A vállalatihitel-piacon a felmérés szerint a hitelezési hajlandóság nem növekszik, ezen belül – a korábbi tapasztalatokkal ellentétben – már a kis- és mikrovállalati szektorban is mérséklődött a hitelezési hajlandóság növekedése. Egyúttal a bankok szigorították hitelezési feltételeiket a vállalati szegmensben. Az önkormányzati szektorban a felmérésben részt vevő intézmények képviselői erősödő finanszírozási keresletet tapasztaltak, aminek hátterében elsősorban a zártkörű kötvénykibocsátáshoz kapcsolódó egyszerűbb és gyorsabb eljárások lehetnek.

Az MNB szakterületei és a bankszektor képviselői közötti folyamatos szakmai kommunikáció és véleménycserre támogatására 2008 I. negyedévben a Pénzügyi stabilitási terület koordinációjában elindult az úgynevezett *piactudás* („market intelligence”) gyakorlat. A kialakítás során a Bank of England (BoE) eljárását vettük alapul. Ennek keretében az MNB szakértői bankszektorbeli szereplőkkel, illetve pénzügyi intézményeket tömörítő szakmai szövetségekkel konzultáltak. A megbeszélések célja a piaci szereplők helyzetértékelésének megismerése volt. Az eredmények beépültek a 2008 áprilisában megjelenő „Jelentés a pénzügyi stabilitásról” című kiadvány elemzéseibe. A gyakorlatot az MNB a jövőben is folytatni fogja.

3. Devizatartalékok

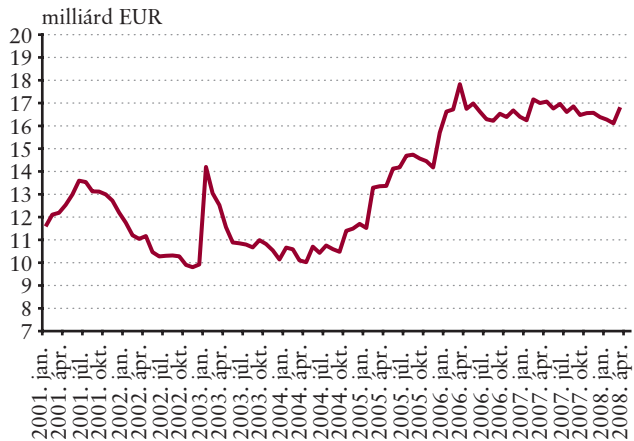
2008 első negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 16 815 millió euro volt, ami 430 millió eurós növekedést jelent a 2007. december végi 16 385 millió eurós tartalékszinthez képest.

A devizatartalékok alakulását elsősorban az alábbi tételek befolyásolták az elmúlt negyedév során:

Az Államadósság Kezelő Központ megbízásából végrehajtott adósságkezelési célú műveletek az előző negyedévben összességében 14,5 millió euróval csökkentették a devizatartalékok nagyságát. Az MNB saját adósságszolgálatához kapcsolódó kifizetések közel 143,2 millió eurót tettek ki. Az MNB-nél elhelyezett rövid lejáratú devizabetétek december végén közel 4,9 millió euróval voltak magasabbak a december végi állományhoz képest. Az előre bejelentett euroeladások (piacra vezetés) az év első negyedévében 38 millió eurót tettek ki. A költségvetési szervek megbízásából végrehajtott devizakifizetések 422,5 millió eurós csökkenést okoztak. 2008 első ne-

1. ábra

A devizatartalékok nagyságának alakulása

gyedévben a tartalékon elért hozam 206,3 millió euróval, az Európai Bizottságtól érkező transferek pedig 837 millió euróval növelték a devizatartalékok állományát.

4. Készpénztevékenység

Forgalomban lévő készpénz

2008. március 31-én a forgalomban lévő készpénz értéke 2191 milliárd forint volt, 14%-kal több, mint a megelőző év azonos időszakában. A készpénzkereslet bővülését a húsvéti ünnepekkel kapcsolatos kiskereskedelmi forgalomnövekedés szezonális hatása is befolyásolta.

2. ábra

A forgalomban lévő készpénzállomány értékének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

Forgalomban lévő bankjegyek

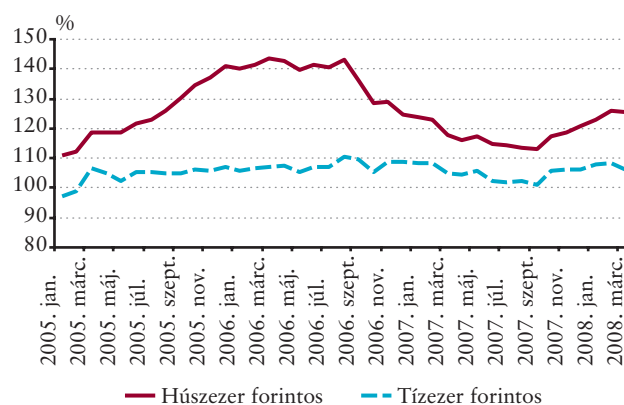
A forgalomban lévő bankjegyek értéke 2008 első negyedévének végén 2158 milliárd forint volt, 14%-kal több, mint egy évvel korábban. Az első negyedév végére a forgalomban lévő bankjegyek darabszáma viszont 4%-kal csökkent, abból következően, hogy a bankjegyek értékének gyarapodása elsősorban a nagy bankjegycímletekben valósul meg.

A bankjegyek közül kiemelkedő mértékben emelkedett a húszezer forintos kereslete, március végén 25%-kal haladta meg az előző év hasonló időszakában tapasztalt kiáramlást. A kisebb címletű bankjegyek iránti kereslet csak kismértékben bővült (1-6 százalékponttal) ugyanebben az időszakban. Ezerforintosból 9 százalékponttal kevesebb található a forgalomban, mint 2007 első negyedévében. A változás oka, hogy 2007 első negyedévében a régi és az új típusú 1000 forintosok egyaránt forgalomban voltak. A régi típusú 1000 forintosok 2007. szeptemberi bevonásuk után azonban nem törvényes fizetőszerkeszközök, így kikerültek a forgalomban lévő bankjegyek köréből, ugyanakkor a kibocsátástól számított összes forgalomba hozott mennyiségük még a bevonási határnapig nem érkezett be az MNB-be. Ez a különbség

– 5 millió darab bankjegy –, melyet nem váltottak vissza, okozza a csökkenést. Az MNB a bevont bankjegyeket a bevonási határnapot követően még 20 évig törvényes fizetőszerkeszközre átváltja.

3. ábra

Nagy címletű bankjegyek mennyiségének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

Forgalomban lévő érmék

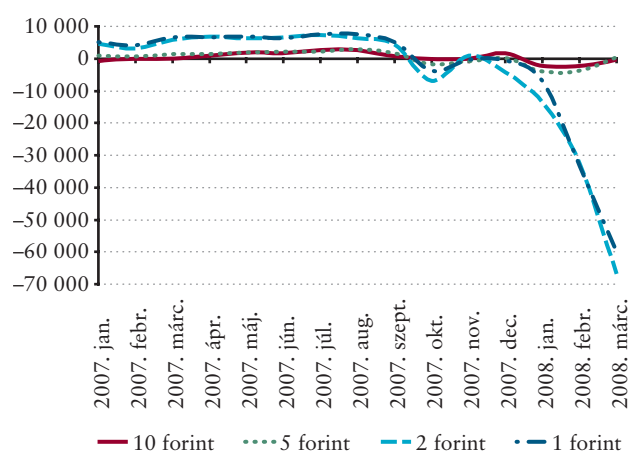
2008 első negyedévében tovább folytatódott az érmekereslet növekedési ütemének erőteljes lassulása. Az időszak végén a forgalomban lévő állomány 65%-kal, 1843 millió darabban volt kevesebb, mint egy évvel korábban. Ennek oka főként az egy- és kétforintosok bevonása, mely magával „húzza” az 5 és 10 forintos címletek visszaáramlási forgalmát is. Másrészt szezonális: az év végi szokásos keresletbővülés visszaáramlása.

Az 1 és 2 forintos érme vásárlóereje hosszabb ideje már nagyon csekély volt, az emberek nem szívesen használták ezeket az érméket. Az elmúlt években ezek az érmék egyre inkább „egyszer használatossá” váltak: a jegybankból kikerülve az első használatot követően túlnyomó részük egy darabig pénztárcákban vagy különféle perselyekben gyűlt, majd a többségük elkallódott, elveszett. A kibocsátott egy- és kétforintosoknak egyre kisebb része vett részt aktívan a készpénzforgalomban, és egyre több csapódott ki, tűnt el örökre.

A Magyar Nemzeti Bank a bevonás kapcsán felhívta a lakosság figyelmét, hogy a feleslegessé vált egy- és kétforintosaitak jótékony célra is felajánlhatják. A karitatív szervezetek akciói sikeresnek bizonyultak, és a lakosság szívesen „adakozott”. A visszaáramlás mértéke a mai napig töretlen, melyet a 4. ábra adatai mutatnak.

1. táblázat**Forgalomban lévő bankjegy- és érmeállomány 2008. március 31-én***(ezer darab)*

Bankjegyek	20 000	10 000	5000	2000	1000	500	200	Összesen
	53 206	87 611	22 410	18 129	44 469	30 395	48 388	304 609
Érmék	100	50	20	10	5	Összesen		
	146 785	105 484	192 019	229 406	312 623	986 318		

4. ábra**Kis címletű érme nettó forgalma***(ezer db)*

A szeptemberben történt bejelentés óta 228 millió db 1 és 2 forintos áramlott vissza a jegybankba, mely 13%-a a forgalomban lévő mennyiségnek, ez 607 tonna érmét jelent.

Emlékérme-kibocsátás

A Magyar Nemzeti Bank 2008. január 16-án, Teller Ede születésének 100. évfordulója alkalmából 5000 forint névértékű ezüst emlékérmet bocsátott ki.

Az emlékérme előlapján – Teller Ede munkásságára utalva – az atomenergia felszabadításának leghatékonyabb folyamatát szimbolizáló motívum, a deuteron-triton fúziós reakció ábrája, a hátlapon pedig Teller Ede portréja látható.

Az érmét Fritz Mihály tervezte.

Az emlékérmeből 10 000 darab készíthető, amelyből 6000 darab különleges – ún. proof – technológiával verhető.

2008. január 21-én, Hunyadi Mátyás trónra lépésének 550. évfordulójára emlékezve 50 000 forint névértékű arany emlékérmet bocsátott ki az MNB.

Az emlékérme előlapján a kötelező érmekepi elemeken kívül – Hunyadi Mátyás címerére utalva – csőrében gyűrűt tartó holló ábrázolása látható, a hátlapon pedig Hunyadi Mátyás portréja, amely a Magyar Nemzeti Galériában őrzött, olasz mester által alkotott márvány dombormű alapján készült.

Az érmét ifj. Szlávics László tervezte.

Az emlékérmeből 5000 darab készíthető, különleges – ún. proof – technológiával.

A Magyar Nemzeti Bank 2008. február 15-én, „Telefonhírmondó” megnevezéssel 1000 forint névértékű kupronikkel emlékérmet bocsátott ki.

A négyzet formájú emlékérme előlapján a kötelező érmekepi elemek – a MAGYAR KÖZTÁRSASÁG felirat, a névérték, a verési évszám és a verdejel –, a hátlapon pedig Puskás Tivadar feltaláló látható, a telefonhírmondó használata közben.

Az érmét Bohus Áron tervezte.

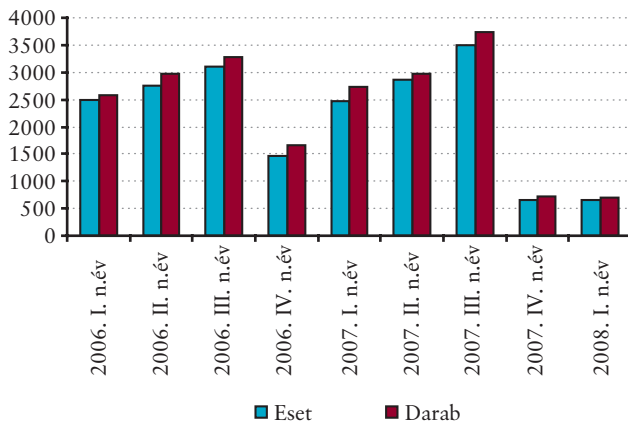
Az emlékérmeből 25 000 darab készíthető, amelyből 15 000 darab különleges – ún. proof – technológiával verhető.

A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

Az MNB szakértői 2008 első negyedévében 664 esetből származó 696 darab forgalomból lefoglalt forintbankjegy hamisítványt vizsgáltak. A hamisítások mértéke az elmúlt év IV. negyedévében – a régi típusú, kevésbé védett 1000 forintosok 2007. augusztus 31-i, forgalomból történt kivonásának köszönhetően – előbb jelentősen (80%-kal) csökkent, majd 2008 I. negyedévében pedig e kedvező szinten állandósult. Nyomdai eljárással a forintbankjegyeket továbbra sem hamisítják, az összes vizsgált hamisítványt valamely irodai sokszorosító eszközzel (színes fénymásolóval, nyomtatóval) állították elő.

5. ábra

A forinthamisítások eset- és darabszáma

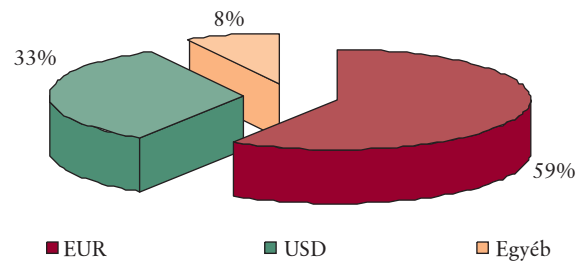
A hamisítás minőségi és mennyiségi jellemzői a készpénzforgalom biztonságát nem zavarják.

A valutahamisítási esetek száma és a lefoglalt mennyiség tendenciája nem változott jelentősen, szakértőink 444 darab kü-

6. ábra

A hamis valuták eloszlásának alakulása

(2008. I. negyedév)

lönböző valutahamisítványt vizsgáltak az év első három hónapjában. Ezen belül a hamis eurobankjegyek előfordulása a korábbi időszakhoz hasonló mértékű (262 db).

5. Pénzforgalom és értékpapír-elszámolás

2008 januárjában sajtótájékoztató keretében mutattunk be a *Pénzforgalomról mindenkinek* sorozat első, „Bankkártyák” címmel megjelent kiadványát az írott és elektronikus sajtó képviselőinek.

A kiadványban kérdés-felelet formájában található meg azok az információk, amelyek hasznosak lehetnek a kártyabirtokosok, a bankkártyával még nem rendelkező, de érdeklődő banki ügyfelek és a kártyát elfogadó kereskedők számára. A sorozat első füzeté néhány olyan kérdésre is kitér, amely nem tartozik kifejezetten a mindennapos kártyahasználathoz. A kiadvány elektronikus formában érhető el az MNB honlapján¹.

2008. január 28. mérföldkő volt az Egységes Euro-pénzforgalmi Térség (SEPA² – Single Euro Payment Area) – gyakorlati megvalósításában. Több mint 4000 európai bank – köztük 11 magyarországi bank – ettől a naptól képes a SEPA átutalási modellnek megfelelő átutalások kezelésére.

A SEPA átutalási modell („SEPA Credit Transfer Scheme”, SCT) olyan átutalási mód, amely esetében az utalás indításától a kedvezményezett számláján történő jóváírásig legfeljebb három üzleti nap telhet el. A jóváírás a teljes indított összeget kell hogy tartalmazza; sem a küldő, sem a fogadó bank nem vonhatja le az utalás díját magából az átutalt összegből. A bankok és a bankszámlák azonosítására a nemzetközileg elfogadott és egységes SWIFT bankazonosító kódot (BIC-kód), valamint a nemzetközi szabvány előírásaihoz igazodó nemzetközi bankszámlaszámot (International Bank Account Number – IBAN) kell használni.

Az Európai Központi Bank elvárása és az Európai Pénzforgalmi Tanács várakozása szerint a jelenleg az egyes, elsősorban eurozóna-tagállamokban alkalmazott különféle belföldi fizetési módokat, szabványokat fokozatosan – az elfogadott ütemterv szerint 2010 végéig – a SEPA-modelleken alapuló fizetési módok váltják fel. Ezeknek köszönhetően egyetlen bankszámlára lesz szüksége az ügyfelek bármely csoportjának, amelyről a SEPA-térségben bárhol ugyanolyan egyszerű lesz euróban átutalásokat, beszédéseket, kártyaműveleteket lebonyolítani, mint jelenleg a belföldi fizetési műveleteknél.

Az MNB a Bankszövetséggel közös sajtóközleményben üdvözölte az új átutalási modell bevezetését. A hazai bankközösség az MNB támogatásával a Nemzeti SEPA Egyesület megalakításáról döntött, ami a jövőben koordinálni fogja a hazai bank-

rendszer felkészülését az egységes euro-pénzforgalmi térség által generált kihívásokra.

A jegybanki pénzforgalmi ellenőrzések során az MNB azt tapasztalta, hogy a fizetési forgalom hatékonyságát szolgáló, 2007. március 1-jén hatályba lépett új előírást [21/2006. (XI. 24.) MNB rendelet 23. § (3) bek.] – mely szerint a csoportos beszedési megbízásokat a beszedőknek a terhelési napot megelőzően 5 munkanappal korábban kell benyújtaniuk számlavezető hitelintézetüknél – nem tartották be sem a szolgáltató vállalatok, sem a hitelintézetek. A jegybanki előírás célja, hogy a lakosság bizalmát erősítse a csoportos beszedési fizetési mód iránt, és olyan feltételeket teremtsen, amely hatékonyan képes biztosítani a kötelezettek és számlavezető hitelintézetük részére a beszedés esetleges letiltását. A fizetési forgalom hatékonyságának biztosítása érdekében körlevélben hívtuk fel a hitelintézetek figyelmét a jegybanki szabály betartására, és annak 2008 második félévében történő újbóli ellenőrzésére.

2007. december közepén hatályba lépett a *pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról* szóló 2007. évi CXXXVI. törvény (Pmt.). 2008 februárjában az MNB, mint a pénzfeldolgozási tevékenység pénzmosási szempontú felügyeletét ellátó szerv a Pmt. 33. § (3) bekezdése alapján kibocsátotta *mintaszabályzatát a pénzfeldolgozók részére*. Az MNB a mintaszabályzatot nem kötelező jellegű ajánlasként, a pénzfeldolgozók belső szabályzatának kidolgozásához, a pénzügyi információs egységként működő hatósággal együttműködve a pénzügyminiszter egyetértésével bocsátotta ki. A témában konzultációkat szerveztünk a pénzfeldolgozó vállalkozások részére, amelyekben az érintett cégek tájékoztatást kaptak az új törvényben megfogalmazott legfontosabb változásokról, valamint az ennek nyomán kiadott új mintaszabályzat-ajánlás tartalmáról.

Az MNB többségi tulajdonában álló *KELER Zrt.* központi szerződő félként, valamint elszámolóházként, központi értéktárként és értékpapírszámla-vezetőként működik szakosított hitelintézeti formában. Az elmúlt években dinamikusan bővülő forgalmat regisztráló tőzsdei azonnali értékpapír-piaci ügyletek, valamint a származékos ügyletek tekintetében mint központi szerződő fél jár el, saját tőkájével a teljesítés garanciáját vállalva az ügyletet kötő partnerek felé.

Az EU és a későbbi eurocsatlakozás okán az Európai Központi Bank (EKB) 2002 és 2003 folyamán a többi, az EU-hoz

¹ http://www.mnb.hu/Resource.aspx?ResourceID=mnbfile&resourcename=penzforgalomrol_mindenkinek_bankkartyak.

² http://www.mnb.hu/engine.aspx?page=pe_sepa.

2004-ben csatlakozó ország értékpapír-elszámolási és -kiegyenlítési rendszerével együtt átfogóan értékelte a KELER Zrt. tevékenységét, amelynek során túlzottan kockázatosnak ítélte meg az értéktár, valamint a központi szerződő fél jogilag egy társaság keretében való működését. Az EKB 2002. évi javaslata az *elszámolóház* és a *központi értéktár* jogilag elkülönült társaságként való *szétválasztása* volt, majd a 2003. évi, az értékelést lezáró jelentésében megfelelő kockázatkezelési módszerek alkalmazására tett javaslatot. A legjobbnak ítélt megoldás kiválasztását, valamint a végrehajtás ellenőrzését az MNB felelősségi körébe utalta.

Az MNB ezután megkezdte az egyeztetéseket, amelyek eredményeképpen az a szakmai vélemény alakult ki, hogy kockázati szempontból indokolt a KELER Zrt. központi szerződő fél és központi értéktári funkciójának jogilag elkülönült gazdasági társaságokba (Központi Szerződő Fél – KSZF – Kft. és KELER Zrt.) való szétválasztása. A szabályozási környezet többszöri módosítása után a szétválasztási koncepció megvalósításának véghatárideje 2009. január 1-je. A KELER Zrt. 2008. március 12-i közgyűlésén döntött az önálló KSZF Kft. megalapításáról, a központi szerződő fél tevékenység ezen társaságba történő kiszervezéséről.

6. Az MNB statisztikai tevékenysége

2008. január 1-jétől a *fizetésimérleg-statisztika* összeállításakor új, teljes mértékben közvetlen adatgyűjtésre állt át a jegybank, mellyel az MNB belépett a fizetésimérleg-statisztika legjobb európai gyakorlatát követő országok közé. A közvetlen megkérdezésekre történő átállás hosszú folyamat eredménye volt. Az adatszolgáltatói terhek nemzetgazdasági szintű optimalizálása érdekében az MNB már korábban megállapodást kötött a Központi Statisztikai Hivatallal és ennek eredményeképpen 2004 óta a folyó fizetési mérlegben szereplő reálgazdasági adatok: a külkereskedelmi áruforgalom és a szolgáltatások a KSH megkérdezésein alapulnak. Az MNB új megkérdezései a pénzügyi mérlegre és a jövedelmekre vonatkoznak. A fizetésimérleg-statisztikák összeállításához szükséges új adatgyűjtéseket elrendelő MNB-rendelet alapján mintegy hétszáz nagy jelentőségű havonta köteles adatokat küldeni, további 1000 vállalkozás negyedéves adatküldést fog teljesíteni. Az éves jelentésre kötelezett adatszolgáltatók száma 3500, amely magában foglalja a havi és negyedéves jelentőket is. Az új adatgyűjtési

rendszer bevezetését széles körű kommunikáció támogatta. A projekt keretében az MNB workshopokat szervezett, tesztelési akciót hirdetett meg, fókuszcsoportos, kvalitatív, illetve kérdőíves, kvantitatív kutatásokat végzett. MNB honlapján tematikus aloldalt alakítottak ki, újságcikkeket és önálló hírleveleket jelentettek meg azzal a céllal, hogy minden lehetséges módon segítsék a potenciális adatszolgáltatókat a fizetésimérleg-adatszolgáltatás új rendszerének megismerésében.

Március végéig a havi jelentésre kötelezett gazdasági szereplők több mint 90%-a beküldte január és február havi adatait, ami európai összehasonlításban kiemelkedő eredmény. Ugyancsak kiemelkedő eredmény, hogy az adatküldők 95%-a a teljesen új elektronikus úton (EBEAD) továbbította adatait MNB-be.

Az adatszolgáltatói fegyelem további erősítését az MNB kiemelt feladatként kezeli.

7. A pénzügyi kultúra fejlesztése

2008 első negyedévében a jegybank két új témával kibővítette (biztosítás, START-kártya) és aktualizálta a „Pénz beszél! – Te is érted?” című, középiskolásoknak szóló pénzügyi tájékoztató kiadványát, amelyet első alkalommal tavaly jelentett meg. Február végéig az ország valamennyi, közel 1200 középiskolájába, mintegy 230 ezer, 11–12.-ikes diákhoz jutott el a füzet. A kiadványokhoz az Oktatási és Kulturális Minisztérium és a jegybank által közösen írt, az igazgatóknak és az osztályfőnököknek szóló, kiegészítő információkat és irányított kérdéseket tartalmazó segédletet is készült. Az információk feldolgozásához további támogatást nyújtott az MNB egy tanárszeminárium keretében, amelyen kiegészítő információkat és háttérismereteket kaptak a résztvevők.

A pénzügyi kultúra fejlesztése iránt elkötelezett szervezetekkel történő hosszú távú együttműködés formalizálása és szorosabbá tétele érdekében a jegybank felkérte az érintett pénzügyi intézményeket és szervezeteket, hogy csatlakozzanak egy létrehozandó alapítványhoz, amelyről január közepén sajtóközleményt is megjelentetett. A felkért szakmai szövetségek és szervezetek pozitív válaszát követően megkezdődött az alapítvány létrehozásával kapcsolatos előkészí-

tő munka. A felügyelet és a jegybank közötti, pénzügyi kultúra fejlesztését célzó együttműködési megállapodást a két intézmény szakértői március végéig véglegesítették, és készítették elő aláírásra.

Március elején az MNB ismét megrendezte az elmúlt évben rendszeressé váló konzultatív fórumát, amelyen a korábbi tagok mellett két új szervezet is bemutatkozott. Ugyancsak március folyamán a jegybank csatlakozott OECD által pénzügyi kultúra témában létrehozott nemzetközi hálózathoz, amely lehetőséget biztosít a szakértők számára a tapasztalat- és információcserére, a pénzügyi kultúra fejlesztését célzó legjobb gyakorlat felmérésére és átvételére, valamint a hazai programok nemzetközi bemutatására.

Február–március hónapban a jegybank és a felügyelet közös helyzetértékelést és akciótervet készített a gazdasági-pénzügyi ismeretek középiskolai oktatás keretein belüli elterjedéséhez középtávon szükséges feltételekről és teendőkről. A Pénzügyi Stabilitási Bizottság április 3-i ülésén a javasolt intézkedéscsomag-tervezetet jóváhagyta, melynek alapján az MNB és a PSZÁF közreműködésével kezdetét vette a megvalósítás.

Negyedéves jelentés

2008. április 15.

Nyomda: D-Plus

H-1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.

